

O SVĚDOMÍ, KAMENÍ A ZABITÍ KRISTA

Kázání ze soboty 14.5.2016 - br. Marek Škrla

Jan 8, 1–5

Text Bible není snadné čtení a někdy máme dojem, že je škoda investovat v této oblasti náš čas. Ať se trápí odborníci a pak nám přednesou výsledky svého bádání. Tento přístup má svou logiku i váhu, ale zdaleka nevyklučuje odvahu laskavého čtenáře otevřít stránky Bible a ponořit se do čtení starodávných příběhů, které rozhodně mají zajímavý myšlenkový přesah.

Text Bible má mnoho vrstev. Vlastně je to úžasný prostor, kam je možno vstoupit, a každý si může odnést to, co potřebuje, a také to, co „unese“. Příběhy Bible nestačí jen číst, musíte si klást otázky, musíte do příběhu vstoupit a prožít si ho s jednotlivými postavami. Někdy stojí za to oživit v sobě zvědavost malého dítěte, které umí zkoumat svět bez předsudků a předem připravených schémat.

Výhodou textů Písma svatého je, že čtenář nemá za úkol posuzovat děj či jednotlivé postavy, ale s pokorou naslouchat vyprávění a možná s vírou doufat, že zaslechne Boží slovo pro sebe – pro ten svůj současný příběh.

V Janově evangeliu je velmi známá osmá kapitola – obraz obžalované ženy, postavené před Ježíše. Stojí za to věnovat čas tak známému příběhu? Na tento text už zazněly stovky kázání, různí malíři mu vtiskli barvy i tvar, skladatelé doplnili tóny a film tomu celému vytyčil zbytek prostoru pro naše úvahy. Ale opravdu je tento příběh tak známý, nebo v něm lze i dnes objevit zajímavé otázky či dokonce i kus mého vlastního příběhu?

V osmé kapitole Janova evangelia se ocitáme v době, kdy má Ježíš už vážné problémy. Jeho poselství polarizuje okolní společnost. Jedni v něm vidí Mesiáše, druzí buřiče, který je hrozbou pro své okolí. Vedoucí národa Židů mají vážné obavy, že Ježíš naruší již tak křehké příměří panující mezi nimi a vládnoucím Římem.

Ježíš možná dělá dobré věci, snad koná i zázraky, jeho učení fascinuje posluchače, ale jako celek je to vážná hrozba. Ptáme se pro koho? Především pro zdánlivě „vyvážené“ společenské prostředí, kde věci fungují, jak mají. Peníze obíhají správným směrem, bohatí bohatnou a chudí – o ty přece nikdy nešlo. Z tohoto pohledu se myšlenka zabít Ježíše jeví jako to nejlepší řešení pro všechny.

Problémem a centrem první části osmé kapitoly tedy nemusí být nutně předvedená hřišnice, ale možná tehdy již nepřijatelný Ježíš. Možná bych si mohl jako čtenář položit otázku, jak závažným problémem je Ježíš pro mě?

Pro lepší porozumění příběhu je dobré vrátit se v textu o kousek zpět. Jan 7, 1–5 obsahuje zajímavou zprávu – Židé Ježíši ukládali o život, a proto chtěl chvíli zůstat v Galileji, v relativním bezpečí. Je zvláštní, že jeho bratři ho vyzývají k odchodu do Judska. Jejich výzva působí docela svatě, jakási motivace ke službě – běž, Ježíši, a ukaž celému světu, co umíš. Zvláštní. Proč ho bratři posílají dělat zázraky do Judska, když v něj sami nevěří? Nakolik potřebují Ježíše vytěsnit ze svého života já, co mně vadí na jeho přítomnosti v mém životě?

Ježíš tedy poslal slavit svátky stánků své bratry a teprve uprostřed svátků vystoupil na scénu. Jako vždy se okamžitě stal středem pozornosti. Jeho učení nelze nikam zařadit ani s ničím srovnat. Není nijak kompatibilní s chápáním náboženství Židů té doby. Přesahuje

vše, čemu lidé doposud naslouchali.

Malá poznámka v Janově evangeliu 7, 32–37 je dobrým příkladem toho, nakolik byl Kristus problematickou osobností. Farizeové a zákoníci poslali chrámovou stráž, aby Ježíše zatkla. Byl poslední den svátku stánků – tedy dobrá možnost vyřešit problém zvaný Kristus. Stráž se však vrací bez něj a na otázku, proč ho nepřivedli, mají pro učitele národa dost drsnou odpověď – ještě nikdo nikdy takto nemluvil... Jinak řečeno – páni učitelé, možná jste dobří, ale Ježíš, to je PAN učitel.

Je zvláštní, když si při čtení textu uvědomíme, kolik energie vložila elita národa do projektu zničení Krista. Jaký zvláštní motiv měla v sobě tato skupina lidí, že dokázali vymyslet tolik „skvělých“ akcí s jedním cílem – umlčet Stvořitele. Když se i ve mně probudí tolik svatého nadšení, že to ničí Kristovo dílo kolem mě, pak je dobré položit si otázku PROČ, co za tím ve skutečnosti vlastně je?

Akce s chrámovou stráží nevyšla a je tu další den a s ním i další pokus zničit Ježíše.

Jan 8,1.2 Všichni šli domů, jen Ježíš, majitel celé planety, nemá svůj domov, a tak si jde odpočinout někam „na horu“.

S úsvitem přišel do chrámu a lidé se hned začali kolem něj shromažďovat. On se posadil a učil je. Žádná složitost – Ježíš měl co říci a lidé to zcela přirozeně pochopili. Najednou se ozval šum a do poklidného Kristova vyprávění se vlamují nějaká vážení pánové. Přichází elita národa a přivádí s sebou nějakou ženu.

Možná text tak trochu s úsměvem říká: Jak úžasné kreativní lidé žijí na této planetě. Pro dobrou věc dokážou už na úsvitu dne najít hříšníka, aby pomohli Kristu posunout mravnost společnosti o kousek dále.

Oslovení znalci zákona je velkolepé – MISTŘE, co na to říkáš. Takové hříšné ženy nám Mojžíš přikázal kamenovat. Otázka je tak hloupá, že se s ní Ježíš ani nezabývá. Polemizovat o platnosti Mojžíšova zákona v té době bylo opravdu absurdní.

Trochu trapná situace. Ježíš se nepostaví ani nezvedne hlavu. Před ním stojí výkvet národa a On si čmárá do písku. To už nebyla nezdvořilost, ale drzost tohoto potulného kazatele. Nepřestávají na něj naléhat. Pro ně je přece důležité chytit ho a zničit. Je to geniální past. Ať řekne, co řekne, musí prohrát.

Na první pohled by se mohlo zdát, že Ježíšovo mlčení je sdělením o jeho přemýšlení nad tím, jak z toho ven. Ale to nebyl systém Kristova myšlení.

Ježíš nepotřebuje zvednout hlavu, aby viděl všechny ty lidičky kolem – jakousi divnou ženu, své čekající žáky a také elitu národa, která čeká na své vítězství. Ježíš se neobhajuje ani právním rozbořem kauzy, kde stačilo citovat příslušnou pasáž onoho zákona a poslat soudce pro přistíženého muže, který tam jaksi trochu chyběl. Ježíš hledá něco jiného než jen chytrou odpověď. On hledá způsob, jak OBRÁTIT myšlení těchto lidí.

Jeho náhle zvednutá hlava posílá do davu velmi odvážné slovo – kdo je bez hříchu, hod' kamenem. Já bych se bál, že se v davu najde hlupák s kamenem a běsnící dav už nikdo nezastaví. Ježíš je ale mužem odvážných vizí.

Jeho slovo odstartovalo závod života se smrtí. Sklání hlavu ke svým písmenům a jeho budoucí vrazi najednou odcházejí jeden po druhém. Jedna z textových variant doplňuje, že se v nich ozvalo svědomí. Ježíš věřil, že jeho řešení této situace je dobré a bude fungovat. Že

jeho slovo narazí na svědomí žalobců.

Ježíš byl skutečným Mistrem. Uměl vidět v lidech jejich potenciál a byl také mistrem ve vytváření příležitostí ke znovuzrození toho – často zbytku – dobrého v nás.

Asi jsem trochu zapomněl na jednu postavu děje – na přistiženou ženu. V tomto pohledu na příběh je spíše náhodně sebraným komparsem. Snad ani není důvod se s ní zabývat, je to nula bez historie a také bez budoucnosti. Nakonec ani nesplnila nic z toho, co její soudci očekávali.

Divná situace – obžalovaná žena stojí nad sedícím Kristem dívajícím se do země. Pro tu ženu je to možná trapné. Soudci zmizeli – co dál, má také odejít? Ten divný sedící člověk zase kouká do země.

Tento příběh posouvá dopředu vždy zvednutá Ježíšova hlava. Takže s dalším pozvednutím hlavy přichází i další otázka – nikdo tě neodsoudil? Ani já tě nesoudím, běž a už nehřeš. Ježíš má slovo života pro všechny naslouchající. Ani bezvýznamní statisté nejsou pro něj bez významu. Ježíš už tisíce let tvoří sám sebou – Slovem. Jeho slovo – běž a nehřeš – nabídlo této ženě stvoření jejího nového života.

Na mou otázku – co skrývá známý příběh – jsem nenašel jednoznačnou odpověď, ale oslovilo mě mnoho nových otázek k zamyšlení.

Nebo snad alespoň jedna?

Umím ve svém životě „zapnout“ své svědomí, odložit připravený kámen a tiše se vytrazit, když pochopím, že skutečný problém se nejmenuje Ježíš Kristus, ale že tím problémem jsem vlastně já a moje neschopnost naslouchat a pak i realizovat slovo života?